

Kartka z kalendarza - styczeń 2020

1.01 **ŚWIATOWY DZIEŃ POKOJU** - święto zostało ustanowione z inicjatywy francuskiego filozofa i podróżnika Raoula Follereau przez papieża Pawła VI w 1967 roku. Z tej okazji każdego roku papież wydaje do wszystkich ludzi dobrej woli orędzie związane z tematyką pokoju.

DZIEŃ DOMENY PUBLICZNEJ - święto to ma zwrócić uwagę na rolę domeny publicznej w budowaniu kultury i dostępu do informacji. Święto to ściśle powiązane jest z pojęciem prawa autorskiego i nieprzypadkowo obchodzone jest akurat 1 stycznia.

2.01 (100) - 1920 ur. **ISAAC ASIMOV**, amerykański pisarz science-fiction, popularyzator nauki, biochemik, czołowy twórca prozy fantastycznonaukowej, książek popularnonaukowych i powieści kryminalnych, opowiadań m.in.: *Ja, robot*, *Świat robotów*, zm. 6.04.1992

3.01 (145) - 1875 - zm. **PIERRE ATHANASE LAROUSSE** - francuski pisarz, wydawca, leksykograf, gramatyk, założyciel księgarni i wydawnictwa Librairie Larousse et Boyer, w Paryżu, działającego do dzisiaj, ur. 23.10.1817

4.01 **ŚWIATOWY DZIEŃ BRAILLE'A** - Louis Braille to twórca alfabetu dla niewidomych. Francuz urodził się 4 stycznia 1809 roku, dlatego też właśnie dziś oddajemy mu hołd.

(60) – 1960 – zm. **ALBERT CAMUS**, francuski pisarz, dramaturg, i publicysta, filozof i literaturoznawca, czołowy reprezentant egzystencjalizmu, wybitny intelektualista europejski drugiej poł. XX w., autor powieści m. in. *Obcy*, *Dżuma*, *Upadek*, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1957 r., ur. 7.11.1913

(55) – 1965 – zm. **THOMAS STEARNS ELIOT**, anglo-amerykański poeta, dramaturg, krytyk literacki, autor m. in. zbioru wierszy *Purfrook i inne spostrzeżenia*, poematów *Ziemia jałowa*, *Popielec*, dramatu poetyckiego *Morderstwo w katedrze*, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1948 roku, ur. 26.11.1888

8.01 (85) – 1935 - ur. **ELVIS PRESLEY**, amerykański piosenkarz i aktor, jedna z ważniejszych ikon popkultury XX wieku, znany powszechnie jako Elvis, często nazywany „Królem Rock and Rolla”, wykonawca światowych przebojów m.in. *Love me tender*, *That's All Right*, zm. 16.08.1977

DZIEŃ ELVISA PRESLEYA

9.01 **DZIEŃ LIGI OCHRONY PRZYRODY** - Liga Ochrony Przyrody jest najstarszą organizacją ekologiczną w Polsce. Założono ją 9 stycznia 1928 roku, a więc dziś stowarzyszenie z charakterystycznym żubrem w godle ma swoje urodziny.

(130) – 1890 – ur. **KAREL ČAPEK**, czeski prozaik, dramatopisarz i eseista, autor m.in. groteskowej powieści *Inwazja jaszczurów* oraz dramatów *Biała zaraza* i *Matka*, zm. 25.12.1938

11.01 DZIEŃ WEGETARIAN

12.01 **Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy** - to jest pewne – nawet kiedy nie będzie już nas na tym świecie, orkiestra nadal będzie grać i pomagać chorym dzieciom. W ten dzień warto wspomóc Jurka Owsiaka i wrzucić coś do charakterystycznej puszeki z czerwonym serduszkiem.

14.01 (250) – 1770 – ur. **ADAM JERZY CZARTORYSKI**, książę herbu własnego, pisarz, poeta, mecenas sztuki i kultury, polski mąż stanu, minister spraw zagranicznych Imperium Rosyjskiego, prezes Rządu Narodowego Królestwa Polskiego, założyciel politycznego obozu konserwatywno-liberalnego Hotel Lambert, zm. 15.07.1861

15.01 **DZIEŃ WIKIPEDII** - ta internetowa kopalnia wiedzy i informacji na każdy temat dziś ma swoje święto. Data nie jest przypadkowa – strona powstała 15 stycznia 2001 roku.

18.01 **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ KUBUSIA PUCHATKA** - sympatyczny bohater powieści Aleksandra Milne'a mimo upływu lat nadal należy do najpopularniejszych misiów, amatorów miodu. Międzynarodowy Dzień Kubusia Puchatka obchodzimy 18 stycznia ponieważ tego dnia urodził się autor (1882 rok).

18.01 (80) – 1940 – zm. **KAZIMIERZ PRZERWA-TETMAJER**, poeta, prozaik, dramaturg, publicysta, krytyk sztuki, jeden z najwybitniejszych poetów okresu Młodej Polski, autor m.in. tomów *Poezji*, gawęd góralskich *Na skalnym Podhalu*, ur. 12.02.1865

19.01 (45) – 1975 - **KAZIMIERZ WYKA** - historyk i krytyk literatury, eseista, profesor UJ, badacz literatury romantyzmu i Młodej Polski, autor licznych dzieł m.in. *Rzeczy wyobraźni*, *Modernizmu polskiego*, ur. 19.03.1910

20.01 **NIEBIESKI PONIEDZIAŁEK** - to podobno najbardziej depresyjny dzień w roku. A może tak jak nie lubimy poniedziałków, to na przekór temu warto obchodzić Blue Monday z uśmiechem na ustach.

(100) - 1920 - ur. **FEDERICO FELLINI**, włoski reżyser i scenarzysta filmowy, znany ze swojego barokowego, cyrkowego, onirycznego stylu, uznawany za jednego z najbardziej wpływowych i najważniejszych reżyserów w historii kina, czołowy przedstawiciel europejskiego kina autorskiego, autor *Słodkiego życia*, *La strady*, *Amarcord* oraz *Osiem i pół*, zm. 31.10.1993

(15) – 2005 – zm. **JAN NOWAK-JEZIORAŃSKI**, dziennikarz, pisarz i działacz polityczny, dyrektor Radia Wolna Europa, autor książek o tematyce politycznej, m.in. *Rozmów o Polsce* i niezliczonych audycji radiowych, ur. 2.10.1914

21.01 DZIEŃ BABCI

(70) – 1950 – zm. **GEORGE ORWELL**, angielski powieściopisarz i publicysta, korespondent wojenny BBC w czasie II wojny światowej, autor powieści m.in. *Folwark zwierzęcy*, *Rok 1984*, ur. 1903

22.01 DZIEŃ DZIADKA

23.01 **DZIEŃ PISMA RĘCZNEGO** - w dobie e-maili, komunikatorów i telefonów komórkowych coraz rzadziej wykorzystujemy pismo ręczne. Do lamusa odchodzą też papierowe notesy i pamiętniki. W Dzień Pisma Ręcznego warto sobie o nim przypomnieć. Writing Instrument Manufacturers Association jako datę święta wybrało 23 stycznia ponieważ w tym dniu urodził się John Hancock – jeden z sygnatariuszy Deklaracji Niepodległości, znany z charakterystycznego podpisu.

DZIEŃ BEZ OPAKOWAŃ FOLIOWYCH - to inicjatywa, która zrodziła się kilka lat temu ze względów pro-ekologicznych. Foliowe opakowania, zwłaszcza reklamówki na zakupy, kończą zwykle jako odpady, będące najczęściej występującymi „śmieciami” na terenach zaludnionych.

(115) – 1905 – ur. **KONSTANTY ILDEFONS GAŁCZYŃSKI**, poeta, prozaik, członek grupy literackiej Kwadryga, autor m.in. tomu wierszy *Zaczarowana dorożka*, groteskowych miniatur satyrycznych *Teatrzyk „Zielona Gęś”*, zm. 6.12.1953

24.01 **ŚWIATOWY DZIEŃ ŚRODKÓW MASOWEGO PRZEKAZU** - to święto zostało ustalone przez Papieża VI w czasach, kiedy nie było jeszcze Internetu. Dziś odgrywa on jednak równie dużą rolę w naszym życiu co inne środki masowego przekazu jak telewizja, radio i prasa.

(100) – 1920 – zm. **AMEDEO MODIGLIANI**, włoski malarz, rysownik i rzeźbiarz pochodzenia żydowskiego, autor rzeźb i obrazów nawiązujących do sztuki renesansu, których głównym motywem jest człowiek, autor słynnych portretów i aktów m.in.: *Portretu Jeanne Hébuterne*, *Aktu leżącego z rękami skrzyżowanymi pod głową*, ur. 12.07.1884

(55) - 1965 - zm. **WINSTON CHURCHILL**, brytyjski mąż stanu, premier Wielkiej Brytanii w latach 1940-45 i 1951-55, uczestnik konferencji bałkańskiej, polityk, pisarz, biograf, historyk i publicysta, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1953 roku, ur. 30.11.1874

25.01 **DZIEŃ KRYPTOLOGII** - w 2007 roku uchwalił Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z okazji 75. rocznicy złamania szyfru niemieckiej maszyny kodującej Enigma. Tego znaczącego wyczynu 14 grudnia 1932 roku dokonali trzej polscy matematycy i kryptolodzy, absolwenci Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego UAM: Marian Rejewski, Jerzy Różycki oraz Henryk Zygalski.

27.01 **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ O OFIARACH HOLOKAUSTU** - święto uchwalone zostało 1 listopada 2005 roku w celu uczczenia pamięci ofiar pochodzenia żydowskiego, zamordowanych w czasie II wojny światowej przez nazistowskie Niemcy. W Polsce główne uroczystości odbywają się w Auschwitz-Birkenau i pod warszawskim Pomnikiem Bohaterów Getta.

(10) - 2010 – zm. **J.D. SALINGER**, amerykański pisarz, autor głośnej powieści *Buszujący w zbożu*, *Dziewięciu opowiadań*, ur. 1.01.1919

29.01 (160) - 1860 – ur. **ANTON PAWŁOWICZ CZECHOW**, rosyjski nowelista i dramaturg, z zawodu lekarz, autor m. in. dramatów *Wujaszek Wania*, *Trzy siostry*, *opowiadań Śmierć urzędnika*, *Kameleon*, zm. 15.07.1904

Na podstawie materiałów:

- <https://pl.wikipedia.org/wiki/Wikiprojekt:Rocznice/prze%C4%85d/stycze%C5%84>
- <https://www.kalbi.pl/kalendarz-swiat-nietypowych>
- kalendarium rocznic i wydarzeń 2020 - WiMBP w Rzeszowie
- kalendarium świąt i rocznic 2020 - WBP w Łodzi

Opracowała Beata Malentowicz, Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna we Wrocławiu